FF UK v Praze, katedra psychologie

Posudek bakalářské práce

Jméno autora práce: Eliška Cvrkalová
Název bakalářské práce: Postoje k eutanázii

~~**Vedoucí –**~~ **oponent:** PhDr. Ondřej Cerha

(u každé položky vyjádřete odpovídající možnost písmenem x)

Obsahová hlediska práce

	1	2	3	4
Cíle práce: uvedeny jasně – nejasné, neuvedeny	x			
Soulad obsahu s názvem: ano – částečně	x			
Členění kapitol: logické členění – nevhodné strukturování	x			
Postiženy relevantní aspekty problému: jednoznačně – spíše ne	x			
Stanovené cíle: splněny – nesplněny	x			

Úroveň návrhu projektu

	1	2	3	4
Problém: jasně vymezen – nejasné vymezení	x			
Projekt: analyzován ve vztahu ke klíčovým pojmům – zabývá se jinou problematikou	x			
Metodologie práce: Vhodně zvolená – zcela nevhodně zvolená		x		
Propojení literárně přehledové části s návrhem projektu: organické, projekt logicky navazuje na 1. část – obě části jsou nesourodé	x			

Formální hlediska práce

	1	2	3	4
Jazyková a stylistická úroveň: práce je čtivá, použití jazyka přiměřené – nevyhovuje	x			
Formální úprava práce: odpovídá požadavkům – zahrnuje množství formálních chyb	x			
Grafická úprava: vyhovuje – nevyhovuje	x			
Množství využitých literárních zdrojů: dostatečné – nedostatečné	x			
Aktuálnost literárních zdrojů: vesměs z posledních let – zdroje značně zastaralé	x			
Využití cizojazyčných zdrojů: dostačující – minimální	x			
Odkazy v textu: vcelku odpovídají standardům – chybně uváděné odkazy	x			
Seznam literatury: kompletní, bez větších chyb – nekompletní, s množstvím chyb	x			

<u>Specifické připomínky</u> (vše podstatné, co se nevešlo do výše uvedených bodů):

Kolegyně Cvrkalová se v bakalářské práci zabývá postoji k eutanázii. *„Cílem této bakalářské práce je shrnout aspekty potenciálně ovlivňující postoje k eutanázii, její morální hodnocení či její opodstatněnost“* (s.6).

Autorka začíná úvodem do problematiky v českém i světovém kontextu. Snaží se nestranně předložit soubor základních „argumentů pro a proti“ (2. kapitola). V třetí kapitole se jí daří vedle popisných faktorů integrovat i subjektivní faktory, jako významnou složku postojů k

eutanazii. Nadstandardních více jak 90 citovaných zdrojů (domácí i zahraniční) dávají textu váhu poctivě zpracované rešerše.

Návrh výzkumného projektu je konzistentní, hypotézy a výzkumné otázky jsou formulovány na základě rešerše a zároveň (ač jde o fiktivní projekt) je empiricky proveditelný, například v rámci absolventské práce magisterského studia. Autorka diskutuje i etický rozměr realizace výzkumu.

Celkem navrhuje studovat pět faktorů (proměnných) v vzájemné relaci. *„Navrhovaný výzkumný projekt si klade za cíl prohloubit poznání týkající se diverzity postojů veřejnosti k eutanázii a navržení oblasti pro další výzkum. V rámci navrhované studie by byly mapovány osobnostní rysy a byly by uváděny do spojitosti se situačními faktory, sociodemografickými indikátory, religiozitou a rozdílem mezi pacienty se somatickým a psychologickým (psychiatrickým) onemocněním“* (s.7). Řešitelka navrhuje kvantitativní šetření rozšířit o doplňující kvalitativní rozhovory s náhodně vybranými účastníky výzkumu.

Autorka textům, které zpracovala k přehledové části vyčítá následující: *„Jako značný nedostatek vnímám celkovou laxnost v definování pojmů užívaných v rámci studia postojů k eutanázii. Autoři definují jednotlivé pojmy s drobnými odlišnostmi, které by ale mohly mít za následek odlišnosti v samotných postojích*“. (s.38). Sama se ovšem zcela vyhýbá jakémukoli teoreticko-metodologickému uchopení postojů z hlediska psychologie. V pokynech pro zpracování literárně-přehledové části bakalářské práce sice stojí, že: *„by nemělo jít o učebnicové zpracování, ani o středoškolskou seminární práci, ve které autor začíná od Adama a opakuje stokrát zopakované“.* Ovšem je-li aspirace autorky studovat *„postoje k eutanazii*“ měla by explicitně uvést, co „postoji“ myslí. Operacionalistickou definici z Návrhu výzkumného projektu máme za nedostatečnou. *„Postoje by byly vyhodnoceny na základě nestandardizovaného dotazníku (viz níže), ke kterému by nejprve byla získána zpětná vazba od potenciálních respondentů. Byl by tak testován na malém vzorku a mohl by být následně upraven a byla by posouzena relevance položek“* (s.34).

Tato absence jakéhokoli vymezení „psychologie postojů“ je v zásadě jediným slabým článkem jinak velmi kvalitní práce.

Z formálních náležitostí práce musíme práci vytknout určité nedostatky v citacích.

V úvodu autorka proklamuje, že bude citovat podle normy APA (2010). Manuál k 6.revizi na který odkazuje v textu ji ovšem chybí v seznamu použité literatury. Navíc nesprávně opakovaně v průběžném textu nechává u autorů iniciály křestních jmen, např. na straně 9,

10, 16, 18, 19,20, 21, 22, 26, 27, 28, 30, 33. Minimálně ve třech případech je citace monografie v seznamu literatury neúplná – chybí vydavatel a místo vydání (Kübler-Ross, E. (2015); Orel, M. (2016); Šturma, J. (2017).

Celkové hodnocení práce (slovně, s jasným /ne/doporučením k obhajobě):

Práce splňuje všechny náležitosti bakalářské práce, v rozsahu zpracované literatury je i dalece přesahuje. Literárně přehledová část a (navrhovaná) empirická část práce spolu plně korespondují.
Doporučuji k obhajobě s hodnocením „výborně".

Návrh klasifikace: výborně – ~~velmi dobře~~ – ~~dobře~~ – ~~neprospěl/a~~

Otázky, podněty k obhajobě:

Autorka bakalářské práce by se měla v průběhu obhajoby vyjádřit k následujícím podnětům:

Proč upustila od experimentálního designu výzkumu, který původně avizovala v Zadání BP?

Zadruhé, proč mezi sledovanými faktory kromě osobnostních, prakticky figuruje pouze religiozita? V rešerši autorka uvádí jako významný faktor postojů k eutanázii například životní spokojenost, angažovanost a smysluplnost (s.31) nebo liberální politickou orientaci (s.26).

Za třetí přesvědčit komisi, že navrhovaný design výzkumu skutečně studuje (psychologické) postoje k eutanazií, jak si klade za cíl název práce a není pouhým šetřením veřejného mínění v kombinaci s osobnostním dotazníkem. (Metoda k zjišťování religiozity není v návrhu výzkumu vůbec specifikována).

V Praze dne 10. 6. 2019 podpis